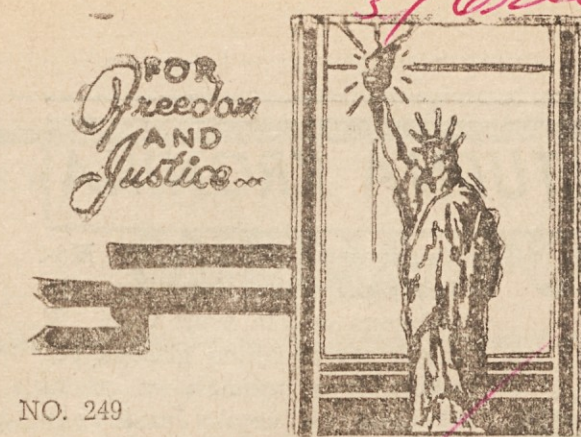




NO. 249

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN-HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND OHIO, THURSDAY MORNING, DECEMBER 26, 1968

STEV. LXVI — VOL. LXVI

Smrkovsky bo le žel!

Gustav Husak, vodnik Slovaške KP, je izjavil, da zahteva ta na celu narodne skupščine Slovaške.

PRAGA, ČSR. — Josef Smrkovsky je predsednik narodne skupščine in član predizidja Centralnega komiteta Komunistične partije ČSR. Znan je kot eden glavnih vodnikov liberalizacije in reformnega gibanja, ki se je začelo v ČSR z nastopom A. Dubčka pred enim letom. Vsem domačim koservativcem, še bolj pa Rusom je pravi trn v peti in bi se ga radi na vsak način znebili. Bil je ob zasedbi ČSR v avgustu prijet in odveden skupno z Dubčkom in Černikom in se je skupno z njim in s predsednikom L. Svobodo vrnil v Prago po podpisu dogovora v Moskvi.

Smrkovsky je od vseh zagovornikov reform bil najzgovornejši in najglasnejši. Ko so prišli v javnost prvi glasovi, da ga bodo skoro izrinili z obeh njegovih glavnih položajev, so se v njegovo obrambo oglašili delavci in študentje. Unija kovinskega delavstva, ki ima okoli milijon članov, in zveza slušateljev visokih šol sta v posebnih resolucijah vodstvu partije odločno nastopili v obrambo Smrkovskega ter zagrozili s splošnim štrajkom, če se Smrkovskemu kaj zgodi ali če bo pognan v svojih sedanjih položajev v državi in v partiji.

Partija je na te grožnje odgovorila s svarilom in napovedjo uporabe sile proti vsem, ki se upirajo njenim stališčem. Koncem tedna je sam A. Dubček napovedal uporabo "na videz nedemokratskih sredstev za obrambo demokracije". Očitno je, da je mož popolnoma klonil in izgubil upanje na vsak uspešen nadaljnji odpor ruskemu pritisku. Načrt za odstranitev Smrkovskega je med tem objavil Husak, ki je poleg Černika in Strougala v novi vodilni trojki partije. Dejal le, da sta na čelu dveh glavnih zveznih uradov Čeha, predsednik ČSR je gen. L. Svoboda, predsednik zvezne vlade pa O. Černik, na čelo tretjega — predsedstva narodne skupščine, kjer je sedaj J. Smrkovsky, naj pride Slovak. Kdor se hoče torej zavzeti za to, da ostane Smrkovsky predsednik zvezne skupščine, mora pristati na odstop Svobode ali pa Černika. Da imajo namreč Slovaki pravico vsaj do enega glavnih treh mest v zvezi, je jasno.

Priprave na nove atomske poskuse ZDA

WASHINGTON, D.C. — Pretekli teden izvedeni podzemni preskusi "novejšega jedrskega orožja" pri Pahute Mesa v Nevadi je nakazal vrsto novih poskusov, celo večjih od tega. Gre za izpopolnitev glav za rakete, ki naj bi prestrezale sovražnikove medcelinske rakete visoko nad zemljo.

Za nove preskuse že vrtajo globoke jame v Nevadi, še globlje pa bodo zvrtili na otoku Amčitka v Aleutih.



Mrzlo z naletavanjem snega. Najvišja temperatura okoli 25. Jutri malo milejše.

Novi grobovi

Luke F. Hocevar
V Mt. Sinai bolnici je umrl po dolgem bolehanju 61 let star Luke F. Hocevar z 1176 Norwood Rd., rojen v Clevelandu, zaposlen kot strojnik 6 let pri Aero-Engineering Co., mož Mary, roj. Bannick, oče s. Mary Luke Marie S.N.D. v fari sv. Stefana, brat pok. Mary Fabian, Ann Burdelick, pok. Josephine Miklacić, pok. Josephina Albine Tolar, Christine Miklacić, pok. Alberta in Veronice Mramor. Pokojnik je bil član ADZ št. 12. Pogreb bo iz Zeletovega pogrebnega zavoda na St. Clair Avenue v soboto ob osmih zjutraj, v cerkev sv. Vida ob devetih, nato na Kalvarijo. Družina prosi, naj prijatelji ne pošiljajo vencev in cvetja.

Iz slov. naselbin

LORAIN, O. — V ponedeljek, 18. decembra, je umrl 86 let star Michael Virant z 1832 E. 34 St., rojen na Igu pri Ljubljani, tast predsednika mestnega sveta Loraina J. P. Smitha. Pokojnik je stopil l. 1947 v pokoj, potem ko je delal 46 let pri Lorain Works U.S. Steel Co. Zapustil je ženo Mary, s katero se je poročil pred 58 leti, hčeri Mrs. Paul Heylsinger in Mrs. Joseph Smith, sina Johna, 6 vnukov in vnukinjo in eno sestro (v Slov.). Pokojnik je bil faran sv. Cirila in Metoda ter član SNPJ. Pogreb je bil 19. dec. ob 9.30 zjutraj. Pogrebne obrede je opravil rev. L. Virant.

ELY, Minn. — Ko je 12. decembra kidal sneg, tisti dan so bili tu res veliki snežni zameti, je Louis Skerjanc omagal, se zgrudil in obležal mrtev. Pokojnik je bil upokojen rudar, star 74 let, rojen v Sloveniji, od koder je prišel v ZDA pred 50 leti. Bil je član KSKJ in ABZ. Zapustil je dve hčeri iz prvega zakonika. Pogreb je bil iz Kerntzovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Antona.

V cerkvi sv. Antona sta se poročila Deborah Kotzian in Frank Dejak. Naselila sta se v Fargo, N. Dakota, kjer ženin študira tehniko.

CLEVELAND, O. — Človeka veseli vsaka zmaga politične svobode, naj bo še tako majhna. Kako bi drugače mogel ostati samozavesten, kadar sliši vse preveč pogosto o porazih, ki jih doživljajo zagovorniki političnih svobod.

Sedaj se je na primer zgodilo slučajno v dveh deželah, kjer je portugalsčina uradni jezik, da je svododa dobila hud udarec v Braziliji, zato pa so se pokazali znaki, da je diktatura na Portugalskem začela pokati.

Ko je portugalskega diktatorja Salazarja zadela kap in je propadlo vsako upanje, da bi mogel nadaljevati svojo diktaturo, so morali vrhovi portugalske javne uprave skupaj s Salazarjevimi sodelavci poiskati nov steber diktature. Našli so ga v dr. Caetanu, ki pa že od začetka ni bil za koservativce ravno idealen naslednik. Njegova politična filozofija nosi sicer vse znake pristne konservativnosti, toda mož ni zverovan v teorije, ve, da je treba

Rdeči v Parizu zavrnili razgovore s Saigonom

Predstavnik Osvobodilne fronte Južnega Vietnama je odklonil razgovore z vlado v Saigonu, ker "ne predstavlja ljudstva".

PARIZ, Fr. — Razgovori med predstavniki Hanoia in Washingtona so obtičali in ni pričakovati, da bi zopet stekli pred novim letom. Ameriški zastopnik C. Vance je še pred koncem tedna odletel v Washington, dejanski vodnik saigonskega zastopstva Ky pa je odletel dan kasneje v Saigon in ne kaže, da bi se mu preveč mudilo nazaj v Pariz.

Predno je Ky odpotoval v Saigon, je izjavil, da je za neposredne razgovore s predstavniki Osvobodilne fronte, toda ne kot s predstavniki vlade Južnega Vietnama, ampak le kot s predstavniki določene skupine. Ti razgovori naj bi se vršili v Južnem Vietnamu, ker so čisto notranja zadeva tega, in ne v Parizu.

Zastopnik Osvobodilne fronte v Parizu Tran Buu Kiem je ta teden izjavil, da so razgovori med Osvobodilno fronto Južnega Vietnama in "sedanjimi oblastniki" v Saigonu nemožni, ker ti "ne predstavljajo ljudstva Južnega Vietnama".

Po svojem povratku v Saigon je Nguyen Cao Ky dejal, da na neposredne razgovore s predstavniki Osvobodilne fronte ni mogoče računati, dokler se sile Severnega Vietnama ne umaknejo iz Južnega Vietnama. Do tedaj je še sorazmerno daleč, če pomislimo, da se o tem v Parizu še niso niti začeli razgovarjati.

Postopno izvajanje premirja v Vietnamu?

WASHINGTON, D.C. — Razpravljajo o tem, ali ne bi bilo mogoče pridobiti rdeče v Južnem Vietnamu za postopno izvajanje premirja, ko bi bil dosežen enkrat načelni dogovor o rešitvi vietnamskega vprašanja.

Raztegnitev premirja na novo pokrajino naj bi zavisela od tega, v koliko bi se tega držali v prvi pokrajini ali pokrajinah, kjer bi se zanj dogovorili.

Na Portugalskem se je začelo daniti?

sklepiti kompromise z življenjem. To je tudi odkrito priznal s svojim prvim nastopom v javnosti, pozneje pa tudi z dejanji. Počasi je začel odvijati vijak diktature. Najpogumnejši je bil njegov sklep, da prekliče konfinacijo advokata dr. Soaresa, ki ga je diktatura preje obsodila, da je moral živeti na malem portugalskem otoku Sao Tome, južno od nigerijske obale.

Dr. Soares je namreč veljal že preje kot zbirna točka dela Salazarjeve opozicije. Ko se je vrnil iz konfinacije, je takoj izjavil, da se ne bo odpovedal političnemu delu, da pa bo pri tem zmaj ostal v okviru obstoječe zakonodaje. Soares je po svojem političnem prepričanju socialista in se je proglasil za "demokratskega socialista". Kaj razume pod tem, je povedal v posebnem manifestu, ki ga je sestavil in ga podpisalo ne samo on, ampak še 239 njegovih soimšljenikov. Manifest je naslovljen na dr. Caetana in portugalsko javnost. Je precej podoben prvemu osnutku za

Luna "nevabljiva", astronauti na poti nazaj na "dobro" Zemljo

Zadnje vesti

SAIGON, J. Viet. — Zastopniki ZDA so se sestali včeraj z zastopniki Južnovietnamske OF kakih 50 milj od tu v bližini kambožanske meje, da bi dosegli izpustitev 3 Amerikancev, ujetnikov OF. Razgovori so trajali 2 uri in 22 minut, pa niso osvobodili nobenega ameriškega ujetnika. Rdeči so se vrtili samo okoli protokola. Očitno je, da hočejo s temi razgovori doseči nekako uradno priznanje OF kot gospodarice dela Južnega Vietnama. ZDA to zavračajo, pa bodo nemara kljub temu poslale znova svoje zastopnike na razgovore z rdečimi, če bodo upale na ta način rešiti svoje vojne ujetnike.

DES MOINES, Iowa. — Oče 10-letne Pamele Powers, ki je izginila na Sveti večer iz poslopja YMCA, kjer je s starši gledal rokoborbo, pri kateri je nastopil njen brat, je ugotovil, da so krvave hlače in nogavice, ki jih je policija našla v smetnjaku na počivališču ob U.S. 80 kakih tiste, ki jih je nosila njegova hčerka. Oblasti iščejo nekega A. E. Williamsa, ki je preteklega julija pobegnil iz umobolnice v Fulton, Mo., kamor so ga poslali, ko je bil leta 1965 prijet in obtožen posilstva neke 7 let stare deklice.

Castro se boji napada?

MIAMI, Fla. — S Kube došla poročila trdijo, da je Castro nametil na vzhodnem delu otoka v bližini Santiaga bojne čolne ruskega izdelka Kumar, ki so oboroženi z raketami Styx. Ti čolni stalno nadzirajo obalo in morje precej daleč od nje, da bi prestregli morebitne sovražne skupine, ki bi se hotele izkrcati na Kubi za boj proti Castru.

Vse kaže, da se Castro boji vpadov protikomunističnih gverilcev, oziroma jih pričakuje.

Astronavti so krožili nekako 20 ur okoli Lune v razdalji 70 milj in si jo do dobra ogledali. Dobili so vtis, da je "nevabljiva" ter malo mikavna za življenje in delo na njenih tleh. Včeraj zjutraj malo po eni so pognali svoj raketni motor in krenili nazaj proti stari, "dobri" Zemlji. Pristali bodo jutri zgodaj zjutraj na Pacifiku.

HOUSTON, Tex. — Včeraj zjutraj po eni, ko je poveljnik vesoljske ladje Apollo 8 Frank Borman pognal raketni motor, ki naj bi povečal brzino vesoljske ladje v taki meri, da bi se rešila Lunine težnosti in krenila nazaj proti Zemlji, je bila vesoljska ladja na zadnji strani Lune in zato z njo ni bilo radijske zveze. Dokler se Apollo 8 ni prikazala izza Lune točno ob predvidenem času, je vladala tesnoba pri vseh, ki so polet vesoljske ladje in astronautov v njej zasledovali. Nihče namreč ni bil gotov, če bo raketni motor deloval, deloval v redu ali ne. Sele nekaj minut potem, ko se je Apollo 8 prikazala izza Lune, je postaja za zvezo v Avstraliji ujela sporočilo astronauta J. Lovella, da "je Santa Claus", da so torej astronauti srečno na poti domov.

Lovellovo sporočilo je zjasnilo obrazu vseh, zaskrbljenost je nadomestilo veselje, saj je bila najtežja preskušnja uspešno končana. Včeraj so smer leta Apollo 8 popravili, da bo točno in pod pravim kotom doseglo zemeljsko ozračje. Za celotno pot nazaj na Zemljo bo potrebovalo 57 ur, nekako 9 ur manj kot za let do Lune. Predvidoma bo vesoljska ladja z astronauti pristala na Pacifiku jutri zjutraj. Tam jo čaka letalonosilka Yorktown.

Tekom svojega leta proti Lunini, kroženja okoli nje in tekom potovanja domov je bilo predvidenih šest televizijskih oddaj iz vesoljske ladje gledalcem na Zemlji: dve na poti proti Lunini, dve tekom kroženja okoli Lune in dve na poti domov. Vse so bile poučne, zanimive in sorazmerno dobre, najučinkovitejša je bila seveda na Sveti večer, ko so astronauti kazali Luno in njeno površino. Označili so jo za nekako peščeno in skalnato pušavo, ki ni prav nič vabljiva in mikavna, za človekovo bivanje in delo na njej neprimerna.

Astronavti so nato po vrsti čitali iz Sv. pisma stare zaveze: zgodbo o ustvarjenju sveta, nato pa voščili z Lune vsem ljudem

časopisje ponatisnilo. Ker so ga dobili vsi dopisniki tujih časopisov, je vsebina manifest postala hitro javna tajnost, proti čemur pa policija ni ničesar ukrenila. Tako govori danes že vsa portugalska politična javnost o tem manifestu.

Seveda se bodo sedaj oglašala tudi druga politična gibanja, ki so bila do sedaj prisiljena živeti podtalno. Portugalska politika je s tem prešla v dobo manifestov in proklamacij. Med njimi bodo najzanimivejši oklici raznih konservativnih krogov in levičarjev, ki simpatizirajo s komunizmom.

Dr. Caetano še ni povedal, kako bo odgovoril na gornji manifest. Verjetno čaka, kako bodo drugi portugalski politični tokovi reagirali na akcijo dr. Soaresa.

Naj bo, kakor hoče, veselo znamenje je pa vendarle, da so se pojavili prvi znaki politične pomladi v deželi, ki kaj podobnega ni doživela že nad 40 let.

Iz Clevelanda in okolice

Silvestrovanje

Baragov dom in Družabni klub ED vabita člane in prijatelje z družinami k prijetni domači zabavi na Silvestrov večer, 31. decembra, v Baragov dom na 6304 St. Clair Avenue. Na razpolabo bo okusna večerja, po deveti uri pa bo igrala godba za ples.

Slovenski dom na Holmes Avenue vabi na silvestrovanje v svoje prostore v torek, 31. decembra ob desetih zvečer. Igrali bodo "Vandrovc".

Stefanovo

Danes je god sv. Stefana, diakona in prvega mučenca. V Sloveniji je bil to nekaj praznik, vesel dan, ko so se ljudje po držanosti Svetega dne doma podali v družbo. Začel se je vesel predpustni čas, ko je bilo največ porok. Ta čas se konča s Pepelnico, ki bo 26. februarja. Veliko noč bomo praznovali 6. aprila. Vsem Stefanom in Stefkam vse najboljše za god!

Prispevke za zapadlo jamščino zbirajo

OAKLAND, Calif. — "Črni panter" Eldridge Cleaver bi moral pretekli ponedeljek pred tukajšnje sodišče, ki ga je izpustilo na svobodo pod varščino \$50,000. Cleaver se sodišču, kjer je obtožen poskusa umora in napada na policijo v preteklem aprilu, ni javil. S tem je jamščina zapadla.

Jamščino so podpisali obtoženčeva žena, pisatelj Paul Jacobs, bivši izdajatelj Ramparts Magazine, dr. P. Shapiro, psihiater v San Franciscu, in igralec Godfrey Cambridge. Ti so se sedaj skupno obrnili na javnost, naj pomaga s prostovoljnimi prispevki plačati zapadlo jamščino.

Sovjetsko časopisje še naklonjeno Nixonu

WASHINGTON, D.C. — Sovjetsko časopisje je dobilo navodilo, da ne sme napadati izvoljenega predsednika ZDA R. M. Nixona, trdijo ruski viri. Kremelj hoče obdržati odprta vrata do novega predsednika ZDA, kolikor dolgo bo le mogoče.

Na splošno prikazuje sovjetsko časopisje Nixona kot poslovnega človeka, prav tako tudi člane njegovega kabineta. Edino neugodno se je izrazilo o Nixonovi izjavi, da hoče voditi razgovore s Sovjetsko zvezo s stališča "moči".

Papež Pavel VI. zaupa v vdanost Cerkvi

VATIKAN. — Sv. oče je ob sprejemu kardinalov, ko so mu prišli voščiti Božič, izrazil svoje zaupanje v zvestobo in vdanost duhovščine in vernikov Cerkvi kljub nekaterim znakom odpora v zvezi s svojo zadnjo okrožnico o človeškem življenju.

Papež je objavil, da je sklical za prihodnji oktober škofovsko sinodo, ki jo je zadnji cerkveni zbor ustvaril kot posvetovalno telo papežu pri upravljanju Cerkve.

Zaljubljen plesalec

"Kadar plešem z vami, gospodična, se mi zdi, da bivam nekje daleč — na povsem drugačnem svetu."

"O, ta svet pa ni tako oddaljen, ker mi vedno stopate na nogo."

AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN HOME

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

Za Združene države:

\$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Friday edition \$5.00 for one year

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83

No. 249 Thursday, Dec. 26, 1968

Moskovske zagate

Johnsonova administracija je prav do zadnjega upala, da bodo v Moskvi pripravljeni, ta takoj začno razgovore o nadziranju proizvodnje tako imenovanih obrambnih raketnih lovcev, to je takih raket, ki bi lovile sovražnikove, takoj, ko se te (namreč sovražnikove) pojavijo na obzorju. O tem smo že poročali, ko smo pisali o načrtih in naporih, ki jih je delal bivši obrambni tajnik McNamara.

Priprave za razgovore so poleti kar dobro napredovale. Johnson je že v avgustu pričakoval, da bo Moskva pristala na sestanek med njim in Kosyginom. Namesto tega mu je Moskva postregla z novico o vdoru njenih divizij na Češkoslovaško. To je takrat pokopalo vsako upanje na osebne razgovore med Johnsonom in Kosyginom. Johnson ni odnehal. Komaj se je razburjenje radi vdora poleglo, je zopet začel vrtati v Moskvi, ali ne bi kazalo imeti predvidene sestanaka. Ker je bila pred avgustom Moskva zanj, še bolj pa po avgustu, da se reši diplomatske osamljenosti, ki jo je vanjo pahnila akcija proti Pragi, je Johnson upal na sestanek. V Moskvi so se začeli izmikati in končno rekli, da ne kaže sklicevati sestanaka, ker bo že 20. januarja prevzel Nixon vodstvo Združenih držav.

Kratko povedano; utemeljitev, ki je prišla iz Moskve, je logična, toda bistva ne zadene. Da Moskvi ne kaže, da gre na tak sestanek, so morali biti merodajni drugi razlogi, ki bi se dali spraviti pod en razlog: posledice vdora v Prago, ki so za rusko zunanjo politiko sledeče:

Vdor v Češkoslovaško je podrl z enim mahom ves ugled, kar ga je Sovjetska zveza pridobila v mednarodni politiki tekom dolgih let. Rusija se je zopet razgalila kot oboževalka nasilja, ki ne pozna svetosti obvez. Umazala se je tem bolj, ker je s silo navalila na malo "bratsko državo". Kdo pa naj še kaj da na podpis Moskve? Kremelj ni izgubil zaupanje le pri svobodnih državah, tudi satelitske države so zgubile vsako vero v moskovske izjave. Zaupanje so zgubile tudi vse komunistične partije, ki so do 21. avgusta držale z Moskvo. Zaupanje je šlo po vodi tudi pri malih nevtralnih državah v Afriki in Latinski Ameriki, da ne govorimo o Aziji. Nekatere države so nezaupanje izražale kar naravnost, druge pa po ovinkih. Tudi marsikatera komunistična stranka je vdor obsodila brez ozira, kaj bodo o tem rekli v Kremlju.

Želja po ideološki utemeljitvi vdora je zapeljala politburo v Kremlju v drugo še hujsko politično napako. Želja je rodila znano teorijo o "pogojni suvereniteti" narodov, ki so pod komunističnim režimom. Ti narodi so v duhu te teorije le del splošne komunistične skupnosti in morajo svojo neodvisnost, ako je treba, žrtvovati skupnim mednarodnim komunističnim interesom. Ta utemeljitev je znova razburila ves svet. Najbolj pa seveda komunistične stranke in komunistične države. Posledice so se takoj pokazale: vsi sovjetski napori, da bi komunistične stranke vendarle pristale na mednarodni komunistični kongres, so bile zopet pokopane.

Ta dva sovjetska udarca sta seveda spodkopala tla tudi golobom po vsem svetu, ki so zagovarjali konec hladne vojne in spravo z Moskvo. Golobje so se takoj morali skriti v svoje golobnjake, še danes jih ni na spregled. Zato so dvignili glave kragulji, naj se nahajajo kjerkoli. Dosegli so obnovo NATO, pojavili so se zopet v Zahodni Nemčiji, kjer pridno rušijo zunanjo politiko socialista Brandta. Še celo general De Gaulle se je namrdnil.

Vse to seveda ni moglo ostati prikrito ruskim narodom. Res je režim začel motiti radijske prenose iz svobodnega sveta, toda Rusi so se v 50 letih že naučili brati med vrsticami in poslušati med besedami. Vse to so morali registrirati celo vodilni ruski dnevniki, kar jih je prisililo, da so se "borili proti mlinom na veter".

Kako se sovjetski režim vojskuje proti temu? V domači politiki je zavlil še bolj na desno. To se čuti v znanosti, umetnosti in literaturi. Tam je zopet Stalinovo ime v časteh. Tam obožujejo Solohova, ker vleče z uradno linijo, dočim mora Solženicin živeti na pol v konfinaciji v rjazanski guberniji. Cenzorji pa imajo pravo konjunkturo, pri tem pa dela čez glavo. Pa še ne morejo zadušiti glasu svobode, o čemur pričajo tožbe režimskih časopisov.

V zunanji politiki je sovjetski diplomaciji ostal le en zaveznik: čas. Sovjeti so trdno prepričani, da bo čas pomagala pozabiti vdor in teorijo o pogojni suverenosti, zato se ne smejo prehiteti. Morajo pa času položiti na oltar hudo žrtev: osamljenost po vsem svetu. To je cena, ki jo plačujejo za čakanje na pomoč od časa.

Tako je v Kremlju zmagovala stališče, da je treba čakati, da svet pozabi na vse ruske politične napake v letošnjem letu. To pa tudi pomeni, da se ni treba spuščati v prezgodnje razgovore z Washingtonom. Da zakrijejo pravi nagib, se pa sovjetski diplomati sklicujejo na spremembo režima

v Washingtonu. Nočejo pri tem priznati, da tudi nekaj tvegajo. Ni namreč nikjer napisano, da bo Nixonov režim še tako naklonjen hitremu sporazumevanju z Moskvo kot je Johnsonov. Bojimo se, da ne bo. Bojimo se radi tega, ker pariška pogajanja ne bodo tako hitro zaključena. Dokler bodo tepla pogajanja v Parizu, se bo v Washingtonu stalno ponavljalo vprašanje: počemu hiteti z razgovori v Moskvi, ako se razgovori v Parizu ne premikajo, kot je treba. Tako bo ustvarjena zveza med raketnimi lovci in Vietnamom, sicer težko razumljiva, zato pa tem težja po pomenu in veljavi.

BESEDA IZ NARODA

150-letnica pesmi — Sveta noč

CLEVELAND, O. — V nedeljo, 22. decembra 1968, so v Solnogradu v Avstriji proslavili 150-letnico pesmi "Sveta noč". Proslava je bila v veliki dvorani Festspielhaus. Spomnili so se pesmi in obeh avtorjev, ki sta ostala skromna vse življenje. Organizatorji jubilejne slovesnosti so povabili zbor z vsega sveta, da naj se udeležijo te slovesnosti in zapojejo kako značilno božično pesem svojega naroda. Slavje je bilo torej nekako mednarodno srečanje zborov z božičnimi pesmimi. Nimamo še poročila, če se je tega slavja udeležil tudi kak slovenski pevski zbor.

Zgodba pesmi "Sveta noč" je pa sledeča:

V Arnsdorfu na bavarsko-avstrijski meji je sedel v svoji šolski sobi na božično vigilijo leta 1818 učitelj in organist Franc Gruber. Kljub božičnim praznikom, ki so se bližali, ni bilo v njem nič veselja. Bil je ožtožen in zamišljen. Pred nekaj dnevi mu je namreč umrl sinček.

Iz teh misli ga je zbudilo trkanje na vrata. Vstopi duhovnik iz sosednjega Oberndorfa, kjer je bil Gruber organist. Kaplan Jožef Mohr nekoliko razvedri žalostnega Gruberja. Prišel je s posebnim namenom. Sestavlil je namreč novo božično pesem in prosil organista Gruberja, da bi dal pesmi primeren napjev. Gruber je bil namreč tudi skladatelj verskih in svetnih melodij.

Gruber prebere pesem, ki mu jo je izročil kaplan Mohr in reče: "Čudovito lepa je ta pesem!" Takoj se vsede k harmoniju in še isti večer pesem uglasbi. Še isti božič je sam prvič zapel pri polnočnici. Vse se je čudilo, odkod ta pesem, katere ljudje dotlej še niso slišali. Ko sta z ženo odhajala od polnočnice, mu je dajala: "Franc, ta pesem je tako lepa, da jo bodo ljudje peli, ko tebe že davno več ne bo."

Pozneje je naučil pesem cerkveni zbor, ki ga je vodil. Dolgo let so jo peli samo v Oberndorfu, besedilo pa je ležalo v predalu duhovnika Mohra. Nekoč pa jo je izročil orgelskemu mojstru, ki jo je odnesel na Tirolsko. Postala je tirolska narodna pesem.

Pesem se je hitro širila iz dežele v deželo. Narodi so prevajali besedilo v svoje jezike, melodija pa je ostala ista. Leta 1854 je prišla tudi na spored kraljeve godbe v Berlinu. Pevovodja je začel iskati izvor pesmi. Poizvedoval je tudi v Solnogradu. Pri tem zboru pa je sodeloval tudi Gruberjev sin in prosil očeta, da naj pove, kako je pesem nastala. Stari Gruber je takrat živel kot 67-letni starček v pokoju v kraju Halleinu. Poslal je v Berlin zgodbo te pesmi in njeno prvotno uglasbitev.

Po smrti duhovnika Jožefa Mohra in organista Franca Gruberja so postavili skupni spomenik v župniji Oberndorf, kjer je bila spesnena, uglasbena in prvič predvajana pesem "Sveta noč".

Danes pesem pojejo v vseh jezikih sveta in si božiča brez nje ne moremo predstavljati.

Zdravko Novak

— Pristanišče New Yorka ima skupno 650 milj dolgo obalo.

Marjanu Zoviču v spomin

"Kogar bogovi ljubijo, umrje mlad..."

CLEVELAND, O. — Kako drugače, kot s to starogrško modrostjo, si moremo razlagati tragično dejstvo, da se je v najlepši življenjski dobi, nenadoma poslovil od svoje drage družine, od slovenske skupnosti v Milwaukee in od številnih prijateljev in sorodnikov po svetu — Marjan Zovič?

Marjan Zovič... Bežno sva se spoznala še pred vojno v skavtski organizaciji, ko pa je preko Slovenije zdijvala revolucija, je stopil med vodnike nacionalne mladine v okupirani Ljubljani in od tu je šla najina pot preko skoraj istih postaj: Ljubljana, Primorska, Forli, Eboli, Diepholz, Lingen in slednjič — ZDA. Čas, napori in trpljenje v koncentracijskem taborišču so mu pustili resne posledice, a vse težave je prenašal mirno, brez pritoževanja in zagrenjenosti.

Marjan Zovič je bil eden redkih slovenskih emigrantov, ki mu je kljub zmedi časov in pogledov, uspelo obdržati pred očmi le tisto, kar je v resnici bistveno in vredno človekovega napora in prizadevanja. Bil je predvsem Slovenec: svoboden, demokratičen, krščanski Slovenec. Ni niti vsiljeval, niti obešal na veliki zvon ne svojega slovenstva ne svojega krščanstva. Marjan Zovič je kot Slovenec in kristjan — živel.

"V življenju je navadno tako, da se družimo z ljudmi, ki jih imamo radi. Navadno pa smo prikrajšani za veliko stvari, če se ne potrudimo iti preko omejenega kroga ljudi. Bog je dal vsakemu del svoje ljubezni, da jo deli z drugimi, posebno z onimi, ki je sami posedujejo le malo in je zato potrebujejo več..." Tako je nekoč govoril svojim rojakom preko radia v Milwaukee.

In še: "Ne bodimo malenkostni! Bodimo veliki in široki. Živimo veliko življenje! Postavimo si visoke cilje, izberimo pametna pota! Zaupajmo vase in zaupajmo tudi v druge: življenje ni preiskovalni zapor! Ne zapujmo pa človeku, ki nam svetuje, naj nikomur ne zaupamo!"

Ljudje ostanejo v srcih soljudi zapisani za vselej ne le radi velikih uspehov ali junaških dejanj: njihov spomin ostane živ tudi radi idealov, za katere so živeli; radi sanj, ki so jih sanjali in klicali v življenje.

Marjan Zovič ni poletel preko našega neba kot briljanten utrinek: njegova luč je bila skromnejša, zato pa toliko bolj svetla, topla in človeška in samo božja volja jo je mogla ugasniti. Ko pa je omahnil, je za njim zazijala duha vzrel, ki je ne bo izpolnil nihče.

Komaj trije meseci so minili, odkar sva se v Triglavskem parku poslednjič pozdravila in obšla. Danes ga ni več. Njegov duh je odšel, da vrne Bogu tisto malo ljubezni, kar je ni razdal drugim.

Spomin nanj bo vselej topel, prestalim pa naj Bog nudi svojo tolažbo!

Pavle Borštnik

— V Severni Ameriki živi 10 vrst dihurjev.

Za veliko noč 1969 v Sveto deželo!

CLEVELAND, O. — Pozno jeseni in pred božičem je clevelandski urad za potovanja "Kollander World Travel" oznanil dvotedensko romanje v Sveto deželo za veliko noč 1969. Odhod 31. marca, povratek 14. aprila. Velika noč je 6. aprila. Romarji bodo na najbolj pestre dneve Svete dežele — veliki teden z veliko nočjo — v Jezusovi deželi. Po odhodu iz Svete dežele obiščejo najbolj slavne turistične točke v Evropi: starodavne Atene v Grčiji, Rim na belo nedeljo, ko bo sv. oče govoril iz svojega okna rimskim romarjem na trgu sv. Petra, in Holandsko v dnevih, ko bo ta dežela pokrita z bajno cvetno odejo tulip. Potniki bodo obiskali tulipski festival v Keukenhofu pri Amsterdamu. Naprošen sem bil, da vodim to lepo potovanje.

Prvi priiglašene me je očaral: Priglasil se je oče z osemletnim sinom. "Se nikoli nisem bil v Sveti deželi. Želim jo sam videti in jo pokazati svojemu otroku. Z otrokom obiščeva kraj prvega božiča pri Betlehemu, hodila bova po stopinjah, ki jih je Jezus vtisnil v to sveto zemljo. Otroku bom pokazal in povedal, da je tu živel, učil, trpel, umrl in od mrtvih vstal tisti Jezus, o katerem sliši zgodbe doma in v šoli. Otrok ne bo nikdar pozabil na to in nikdar zgubil vere. Tako mislim, da mu s tem potovanjem dam največ, kar mu morem dati v tem življenju."

Privlačnost romanja v Sveto deželo je različna od privlačnosti zletov v svetovna mesta, slikovite gorske pokrajine in bajne cvetlične parke ob rivierah in na Holandskem. Sveta dežela je po svoji zunanosti pravzaprav zelo pusta, revna dežela. Betlehem je skromen. Kraj, kjer je bil Jezus rojen, kjer je živel, učil, kjer je bil rojen in živel Janez Krstnik in teta Elizabeta, ki jo je Marija obiskala v hribih, vse je tako pritičilo, nizko, ubožno. Skof Fulton J. Sheen nanaša na to revščino besede apostola Pavla, "da se je Kristus, Sin Vsemogočnega, do dna ponižal in postal kakor suženj, da bi se nam približal v najbolj skromni človeški obliki." Zato pa veljajo romarjem v Sveto deželo Kristusove besede, ki jih je govoril tistim, ki so šli gledat Janeza Krstnika v puščavi ob Jordanu: "Kaj ste šli gledat v puščavo? Človeka, oblečenega v mehka oblačila? Glejte, kateri nosijo mehka oblačila, so v kraljevskih hišah," mi bi rekli — v Parizu, na Dunaju, v Čikagu, v Clevelandu...

Za kristjana je Sveta dežela najbolj svet kraj, ker je po teh pustih gričih, po teh hrapavih stezah stopal naš Zveličar, ki je po teh jezerih z apostoli-ribiči čolnari, iz čolna učil, na obali ozdravljaj bolnike. V Jeruzalemu so še ulice, po katerih je Kristus nosil križ, pri Jeruzalemu je kraj, kjer je bil križan, pokopan in kjer je od mrtvih vstal...

Prijave za romanje sprejema pisarna Kollander World Travel, 539 East 185 St., Cleveland, Ohio 44119. Telefon: 531-1082. Vse potovanje z vsopravstno oskrbo znaša \$898 in sicer od New Yorka in nazaj v New York. Pišite pisarni Kollander za podrobne informacije in po ilustriran spored potovanja. Vse to je seveda brezplačno. V mesecu januarju bom v Clevelandu kazal slike iz krajev, kamor pojdemo. Kraj in čas bo objavljen v časopisih.

Po Sveti deželi se bomo vozili z udobnimi modernimi avtobusi. S seboj bomo povsod imeli angleško in tudi slovensko govorče vodiče. Najboljša knjigavodič za obisk Svete dežele je gotovo evangelijski, ki ga je napisal zgodovinski strokovnjak evangelijski sv. Luka. Prebirajmo ga že doma, kar nam bo zelo pomagalo razumeti razne zgodovinske točke na ekskurzijah.

KULTURNA KRONIKA



"Slovenski božič" pri Mariji Vnebovzeti v Collinwoodu

V nedeljo, 22. decembra, je cerkveni pevski zbor Ilirija pri Mariji Vnebovzeti v Collinwoodu v Clevelandu priredil "Slovenski božič", delo skladatelja Rev. Matija Tomca. Ta božični pesmi, ki preprosto, a globoko dojetno opevajo skrivnost svete noči. Hvaležni smo Rev. M. Tomcu, ki je te pesmi zbral in jih tako mojstersko vpletel v svojo skladbo, ker bi sicer gotovo mnoge od njih za vedno šle v pozabo.

Zbor je za uvod zapel štiri adventne pesmi, nato pa se je začela pred nami v pesmih razvijati svetovna zgodba. Zbor je bil kot napovedovalec, ki je s prijemnimi pesmimi prikazoval in povezoval posamezne dogodke. Prišel je s priljubljeno *Veselite se ljudje, sveti Jožef v mesto gre*. Marija (C. Valencie) z le-

pim sopranom in Jožef (V. Modic) s prijetnim tenorjem sta občuteno odpevala svoji vlogi. V duetu sta se njuna glasova posebno lepo ujemala v pesmi *O pojte vsi kmali Jezušku v štali*. Ko se je oglašil krčmar (I. Rigler), se je cerkev kar napolnila z njegovim donečim basom; prav tako v duetu krčmarja in krčmarice (J. Poznik). Angela je pel organist g. Rakar, ker je bila Mary Gornik bolna. Petje pastirjev (F. Kovačič in A. Kužnik) je lepo prikazalo zaskrbljenost in šegavost pastirskih pesmi. Ljudem je zelo ugajala pesem *Med volom*. Celoten zbor je zapel do dvanajset pesmi, ki so bile lepo in dinamično podane. Zlasti so segale do srca pesmi, ki jih vsakdo pozna in rad prepeva: *Zdaj razsvetljena je noč, Veselite se ljudje, Pastirci kam hitite* in mogočna zaključna pesem *Nebesa božja*.

Skoda le, da je bilo v cerkvi veliko nezasedenih prostorov. Človek bi pričakoval, da bo za tako lep koncert naših božičnih pesmi cerkev premajhna.

Iskrena hvala g. Martinu Rakarju, ki je koncert pripravil, in prav tako prisrčna hvala pevcem, ki so mnogo časa žrtvovali za vaje in nas tako lepo uvedli v božično razpoloženje.

Rudi Knez

Rev. Leon Kristanc:

MOJE PRVE JASLICE

Sveti Miklavž je že nosil, Šmarin v adventu (8. dec.) kot božična lastovica je že za nami in že plavajo spomini tja, kjer je najlepši Božič — doma!

V naši družini je bila menda že kar podedovana navada — jaslince. Blagopokojni oče nas je že v pozni jeseni opominjal: otroci, glejte, da bo mah za "jaslince" suh, sneg že sili z gora v dolino. Ko smo grabili v gmajni nastiljo za v hlev, takrat se je vedno našel lep mah ob drevesih — kratek in živozelen; pa smo ga nosili domov, da se je lepo v senci posušil na primernem mestu. Miklavž nam je prinesel tudi cele pole živobarvnih pastirjev in ovca poleg Sv. Družine in še, kar spada k jaslincem. Da so bile pole bolj trdne, smo jih popali s časopisnim papirjem, ržena moka, stepena z mlačno vodo, je bil dober lim za papir. Dobro posušene smo v dolgih večerih izrezavali, od zadaj pripopali prirosten les in pastir, ovca sta bila gotova za v jaslince. Za hlevček je bila navadno strgana korbica, v katere notranjost smo vpletli drevesen mah in omelo. Za podlago hriba pa je služila ajdovca, ajda je bila takrat pravkar omlačena, in na njo smo pokladali mah. Postavljanje jaslinc je bila navadno pravica starejšega prvega fanta v hiši, ostali smo smeli le od daleč opazovati.

Kadili in kropili smo

Ko smo po Marijinem zvonjenju pokadili in poškopili vse okrog hiše in hleva in skednja in še proti kozolcu ter vmes molili rožni venec v strupenem mrazu — vse je dišalo že po snegu — in še pokadili po vseh hišnih prostorih, smo se vsedli k večerji; bila je postna, pa dobra. Še smo takoj odmolili vse tri dele rožnega venca — in Božič je bil v hiši. Posedli smo okrog tople peči, mlajši smo se skobacali na peč, oče so se vsedli na zapeček, prižgali cigaro — kako prijetno je zadišalo, pa so že mami prinesli velik lonec kuhane ga kovanja, v naših krajih ni rastel — to vam je bil že praznik! Francel — starejši brat, je ponosno prinesel veliko škatlo z vsem potrebnim za jaslince, hlapec "Tonšca" veliko trioglato desko z že pritrjeno ograjo, zeleno povinske točke na ekskurzijah.

Rev. Joseph Godina

barvano, dekla Johana pa je postavila na mizo veliko reto lepo zelenega mahu.

Brat Francel je postavil jaslince

Dobro se še spominjam, čeprav je minulo že 62 let. V polletju smo se vselili v novo zidano hišo in prosili očeta, da bi v novi hiši imeli lesene jaslince: nikjer v vasi jih še niso imeli, povsod le papirnate. Znosili smo skupaj vsak svoje prihranke od izkupička za nabrane in prodane jagode, borovnice, suhe gobe, za nakup lesenih jaslinc. Na Miklavževem semnju v Kranju so se oče seznanili s Tirolcem, ti so bili mojstri v izrezavanju majhnih, lesenih figur. Brat je sam napravil iz deščic hlevček in ograjo. Tako je bilo vse skrbno pripravljeno. Francel je pritrtil nad mizo v Bohkov kot obširno trioglato desko in postavljanje jaslinc se je začelo. Natlačil je v kot ajdovce, polagal kose mahu preko nje, z žaganjem je razvil stezice v hrib, malo od srede je v hribu postavil hlevček ter nato razpostavljaj pastirce in ovce; še celo hudiča v obliki črnega psa je postavil, kako izza ogla skalec strupeno-jezno gleda proti hlevčku. Dolgo se je zamudil. Vsi smo morali molčati, le oče so od časa do časa utrnili cigaro ter s primerno opombo nasvetovali, kaj še manjka.

V hiši smo še hranili papirnate jaslince od prejšnjega leta, in poprosil sem mamo, da smem že čez dan postaviti jaslince v sobi nad hišo, kjer je bila spalnica za njo in za sestre v sosednji sobi. Hlapec Tonšca mi je zbil skupaj par deščic, v bližnjem grmu v meji so bile lepe leskove šibe, kar mi je služilo za vereje in rante, hlapec mi je vse pritrtil, in tako sem postavil mali hlevček na nizkih kolenih. Tam sem razporedil pastirce in ovce okrog hlevčka — in jaslince so bile gotove. Kako sem bil srečen, da sem smel tudi jaz postaviti svoje jaslince, ko sem komaj začel pohajati v prvi oddelku šole v Senčurju. Bile so majhne, papirnate; pa sem bil vesel in ponosen, ko so me oče pri večerji pohvalili, da jih tudi jaz že znam postavljati. Ker je starejši brat bil že, da bo moral k vojakom v naslednjem letu, so mi obljubili, da — če bom priden — da bom prihodnje leto jaz postavljaj lesene v hiši, mlajši — Janko pa zgoraj na hiši.

(Dalje prihodnjič)

— V Novi Mehiki živi okoli 50,000 Indijancev.

F. S. FINZGAR:

MIRNA POTA

Slak je odpeljal Maro v veliko delovno sobo, ki je bila tudi sprejemnica in danes celo obednica. Marino oko je naglo preletelo vsak koso oprave. Pravično je hvalila, češ to je res soba za moža, kakor je on. Pogledala je tudi v tujsko sobo in nazadnje še Rudijevo spalnico.

"Tu so moji sveti spomini. Samo mamici sem dovolil pogled semkaj in sedaj še tebi."

Mara je v hipu opazila na omari spominke na pokojno Irmo. Vse je bilo, kakor ji je Rudi že večkrat pripovedoval. Mara se je naslonila na omario in molčala. Tudi Slak ni spregovoril. Ko je Mara nekaj minut tako slonela, je segla po zlati zapestni in v srcu mislila: "Blagor ti, ki si objemala dobrotno roko plemenite pokojnice." — Ko se je obrnila proti Rudi, je imela vse vlažne oči, a tudi Slaku je navrelo solza. Vrnila sta se v obednico. Slak je vrata spalnice naglo zavrnil, kakor bi se bil zbal Irme. Sedla sta v klubske naslonjace.

V tem je Polona postavila na mizo juho in rekla: "Prosim, pomaknita se k mizi."

Oba, vsak po svoji utrjeni postavi, sta se pokrižala in sedla.

"Lej, razjasnilo se je!" je pogledala Mara skozi okno.

"S povabilom sem te oškodoval za izlet. Ali si huda?"

"Tako škodo že potrpim, ne boj se."

Začela sta se pogovarjati. Oba sta bila nenavadno živahna; dovpti in duhovite domislice so se kresale, tudi brez nagajivih očitkov o hoji s Triglava ni bilo. Ko je Polona pobirala pribor, sta se glasno smejala prav tedaj izrečenemu dovptu. Polona ni mogla molčati. Zasmejala se je še ta in dostavila: "Kako nebeško sta fletna, ko sta tako dobre volje!" Potem je razpostavila po mizi različnih prigrizkov, slaščic in sadja — zares vse najboljše, kar je njena kuharska učenost mogla izslediti. Obenem je prinesla srebrn čebriček, iz katerega je gledal vrat šampanjke.

"Oho," se je glasno začudila Mara. "Kaj pa to pomeni?"

"Skrivnost! Saj tako rada govoriš o skrivnostih življenja. Prej si še privoščila starega burgundca. Na zdravje," ji je prozil kozarec čez mizo, da sta trčila. Mara se je bala močne pišče. Rudi je nekaj kozarcev že izpraznil. Moral si je nabrati poguma, preden razodene svoje srce in razkrije skrivnost, ki jo je Mara dobro slutila in se razodetja zelo bala.

Pri izbiri prigrizkov je Rudi Mari zlasti priporočal osoljene mandeljne.

"Saj sem se marsikaterega odličnega obeda udeležila, ta posladek mi je pa neznan."

"Nalašč sem ga ukazal Poloni kupiti. Tudi jaz sem ga samo enkrat grizel, ko sem bil povabljen pri grofu A. Grofinja jih je zahtevala pri vsakem obedu in trdila, da budijo slast in tek." Mara jih je začela zobati. "Že vem, kaj budijo. Zejo po dobrem vinu! Zapeljiva reč."

Rudi ji je takoj dolil burgundca.

Ko sta srebala kavo, je Slak skočil v kuhinjo. "Je že odšla," je povedal. "Polona za vse nič ne zamudi nauka patra Benjamina. Prav je, zdaj sva sama. Sicer je priletna, a sliši tako tanko, da je čudo."

"Posebno kaj takega, kar bi bilo bolje, da ne sliši," je Mara pojasnila in vprašujoče pogledala dr. Slaka. Ta ji je vrnil pogled. Njeno lice je cvetelo. Nihče bi ji ne mogel prisoditi, da ima že štiri križe za sabo. Po kratkem premolku je svetnik dr. Slak slovesno vstal in začel:

"Spoštovana, draga posestrina, preljuba Mara! Prepričan

sem, da ti je moje življenje z vsemi napakami in slabostmi vred jasno ko na dlani. Dobro veš, kakšen sem, kaj sem — no in sedaj veš, kako stanujem. Dolgo sem premišljeval, dolgo se zatajeval, da bi ti prikril, kar se je z vso silo prebudilo v mojem srcu. Zdaj ne morem več molčati. Mara, kot resen možak, upam, da tudi pošten in brez laži, ti nudim svojo roko, da jo povežem s tvojo v nerazdružno vez do smrti. Prevdan in zvest življenjski tovariš ti hočem biti. Ali bi hotela in mogla biti tudi ti meni srčno ljubljena žena?"

Dr. Slak je umolknil. Predirno, vprašujoče je upiral vanjo svoj pogled. Mari so se tresli prsti, ko je svaljkala med njimi beli prtič. Globoko je dihala, oči so se ji orosile. Za Rudija je bilo vse to jasen odgovor. Naglo je stopil k njej, razkrilil roke in si jo hotel pritisniti na prsi. V istem trenutku je vstala tudi Mara. Prijela ga je za zapestja in jih krčevito stisnila ter ga odklonila od sebe. Rudi se je zazrl vanjo in se preplašen ustavil. Marine rjave oči so zagorele, kakor bi se zabiskal kerubov meč pred paradizem. Prsi so se ji dvigale, z vzdihom, a odločno in ukazujoče je skoraj kriknila: "Ne morem! Ne smem!" Njegove roke je izpustila in se sesedla na stol. Med dlani je naslonila glavo in zaihtela.

Rudi se ni vrnil k mizi. Zgrudil se je poražen in klubski naslonjač in v spominu je zasišal njen glas s Triglava: Sah mat. Čez čas se je dvignil, odšel v vežico poskušat, če so vrata zaklenjena, in odklopil tudi električni zvonec, da bi ju noben obisk ob tem strašnem trenutku ne motil. Potem se je vrnil, šel nekajkrat po sobi, nato stopil k Mari, jo pobožal po laseh in jo poljubil na čelo.

"Usoda me preganja. Vdal se ji bom." Sedel je k mizi, Mara je segla po robček in si otrla solze. "Ne jokaj, moja preljubljena! Za tvojim odgovorom tiči skrivnost."

"Da. Saj vidiš, da več trpim ko ti. Odkrito si se mi razodel in jaz ti povem, da nisem še nikogar tako vzljubila, kot ljubim tebe. Toda nad mano je dvignjen ukaz: Ne morem, ne smem."

Mara si je zakrila obraz. Nastal je dolg molk.

Rudi je tiho segel v čebriček, vzela iz njega šampanjko in odvil zamašek, ki je z glasnim pokom odletel pod strop. Mara je zadrževala. Prestašila se je.

"Ne boj se! Mislim sem, da bo s pokom pozdravil najino srečo, a je ustrelil najinemu trpljenju."

Nalil je in jo povabil: "Pogumno izpijva do dna!"

Tudi Mara je izpila. "Obupno sem žejna," je rekla in postavila kelih na mizo.

"Naj bo, kakor je usojeno," je rekel Rudi in spet nalil keliha. "Se enkrat do dna, preden odjadrava na morje življenja in trpljenja. Preženiva si z vinom žalost!"

Mara je pokorno nagnila kelih in izpila.

"Sedaj te pa lepo prosim, odgrni mi zastor svoje skrivnosti. Laže bom pretrpel. Ne razumem te."

Mara je segla po torbici in iz nje potegnila pismo: "Tu je vse razodeto. Preberi in vrzi pismo na ogenj. Zaupno sem ga napisala samo zate. Srce mi ni dalo, da bi bila odklonila tvoje ljube povabilo. Prišla sem, da se poslovim, vse drugo zveš iz pisma. Hvala ti za tvoje prijateljsvo. Ne išči me! Nočem, da bi trpel zaradi mene."

"In če se po naključju srečava?"

"Si odkritosrčno pogledava v oči kot zvesta pobratima."

Družba sv. Družine

THE HOLY FAMILY SOCIETY

Ustanovljena 23. novembra 1914

v Zedinjenih Državah Sedež: Joliet, Ill. Inokorp. v drž. Illinois 14. maja 1915

Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod; vsi za enega, eden za vsa."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: STEVE J. KOSAR, Temporary address: 42306 E. Florida Ave., Hemet, Calif.
1. podpredsednik: Louis Barbic, 1424 Highland Ave., Joliet, Ill.
2. podpredsednik: ANN JERISHA, 658 No. Broadway St., Joliet, Ill.
Tajnik: JOSEPH J. KONRAD, One Fairlane Drive, Joliet, Ill.
Zapisnikar: JOSEPH L. DRASLER, 1318 Adams St., No. Chicago, Ill.
Blagajnik: ANTON J. SMREKAR, R.R. 1 Oak Ave., Lockport, Ill.
Duhovni vodja: Rev. ALOYSIUS MADIC, O.F.M.

Vrh. zdravnik: Dr. JOSEPH A. ZALAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZOJNI ODBOR:

FRANK TUSHEK, 716 Raub St., Joliet, Ill.
MATTHEW KOCHVAR, 314 Larken Ave., Apt. 10-B, Joliet, Ill.
JOSEPH SINKOVIC, 2519 So. Austin Blvd., Cicero 50, Ill.

POROTNI ODBOR:

ANTHONY TOMAZIN, FRANCES YUCEVICIUS, MARY RIOLA

Direktorica prireditve:

NANCY OWEN

URADNO GLASILO:

AMERISKA DOMOVINA, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. 44103

Družba Sv. Družine je bila ustanovljena l. 1914 in je katoliška bratska organizacija, katere naloga je čuvati dom in družino.

Nudi vrsto življenjskih zavarovanj: običajno za celo življenje, za 20 let plačevanja, za 20 let z izplačilom, za 5 let, 10 let in družinski načrt.

Zivljenjsko zavarovanje z ozirom na starost:

Do 16. leta, mladinski oddelek	\$10,000
Od 17 do 35, odrasli oddelek	\$15,000
Od 35 do 40, odrasli oddelek	\$10,000
Od 41 do 45, odrasli oddelek	\$2,500
Od 46 dalje	Vse bolniške

Zavarovanje za bolezen in nesrečo (Bolnišniško zavarovanje), ki ga nudi družba: za dohodek, bolnišnico, zdravnik in operacije. Družba nudi bolniško zavarovanje vsem katolicanom od treh mesecev do 80 let starosti.

Za vsa morebitna pojasnila in navodila se obrnite pisмено ali ustmeno na glavnega tajnika:

JOSEPH J. KONRAD, One Fairlane Drive, Joliet, Ill. 60434

HOLY FAMILY SOCIETY OF U.S.A. JOLIET, ILLINOIS

Program and Minutes of the 18th Regular Convention of the Holy Family Society of U.S.A

ARTICLE XXXX

COMMITTEE APPOINTMENTS

No member of the Supreme Board shall be appointed to any Convention Committee.

A motion was made by Anthony Tomazin, Jr. and seconded by Julia Camp that Article 40

Mara je prišla za kelih, da si omoči suhe ustnice. Slaku se je treslo pismo v roki. Vse zbežano je dvignil čašo. Trčila sta za slovo.

Mara je vstala. V vežici jo je Rudi prijel za obe roki, ji dolgo gledal v zveste rjave oči in jo poljubil na čelo. Mara pa ga je pokrižala, mu voščila srečno in zbogom ter stekla po stopnicah.

Po Marinem odhodu je dr. Slak odprl pismo. Prebral ga je trikrat. Potem ga je sežgal in pepel vrgel v peč. S povešeno glavo je zamišljen dolgo hodil po sobi. Nazadnje si je polglasno priznal: "Zares, med nehom in zemljo je toliko skrivnosti, da jim naš goli človeški razum nikoli ne bo pridrlo do korenin." Nahl si je zadnji kelih, izpil, potem se oblekel in odšel iz mesta na polje. Želel je biti po tej prečudni zgodbi sam.

Po polju je zorela ajda. Ob neki njeni počasi hodila zastavna žena. Dr. Slak jo je vljučno pozdravil: "Dobro dan, mati! Ali jo ogledujete, če bo dala žgančkov."

"Bo jih, bo, hvala Bogu."

Med visokimi stebli, ki so bila obilno kronana z že zarjavlimi zrnjem, je Slak opazil nizka drobna stebelca, ki so šele cvetela.

"Kaj pa to, da nekaj ajde šele cvete?"

"Gospod, temu pravimo povitjanje. Zrnca semena niso imela vilage. Sele zdaj so pririla iz zem-

be accepted and adopted.

Motion Carried.

The Financial Committee is prepared to make its recommendations to the assembly after making a thorough examination of the whole picture.

Chairman Edward Pilsudski of the Finance Committee, after a study on the following items:

1. Review the Financial Report of the Holy Family Society from the 30th of June, 1964 and including 30th of June 1968.

2. Review the Health and Accident and Life Contracts and any amendments thereto for the General Agent, Mr. Hirsh J. Kravitz, which have been studied and approved by the Supreme Board on the 27th of July, 1968, Supreme Board Meeting. These contracts have been submitted to the Director of Insurance, State of Illinois, for review.

lje, a jih bo prva rahla slana zamorila. To je tako kakor pri človeku. Petnajst let sem vdova, a me je prišlo preteklo leto, da bi se bila skoraj vnovič omožila. Ko sem svoji stari teti povedala, je modro rekla: Maruša, to je povitjanje. Po letih vdovstva se marsikomu zazdi, da je vnovič vzcvetel. Iz tega ne bo nič zrega sadu. Pusti močitev! — Ubogala sem jo in sem storila prav. — No, pa zbogom, jaz pojdem po tej plati nazaj."

Dr. Slak je šel počasi proti mestu. Modra beseda kmetice mu ni šla iz glave. Prvič je slišal besedo povitjanje in jo zase tihoma ponavljal: "Da, da, tudi mene je zatelo povitjanje." Spomnil se je majerice Marine, ki mu je o njej pripovedovala Tila.

Sklonil je glavo in zamišljen krenil proti domu.

KONEC.

3. Acceptance of the Business Manager's contract for Mr. Joseph J. Konrad.

4. The salary recommended for the Supreme Board.

5. Convention Per Diem and Travel.

Further the Financial Committee proposes that Joseph J. Konrad be re-appointed in the capacity of Business Manager for the Holy Family Society and to be compensated under the same provisions of the previous contract and to extend the date of contract to the next Quadrennial Convention in August, 1972.

Further the Financial Committee also recommend the following to the assembly.

The salaries of the Supreme Board:

President, \$150.00 per month; 1st Vice-President, \$50.00 per year; 2nd Vice-President, \$40.00 per year; Secretary, increased to \$150.00 per month; Recording Secretary, \$100.00 per year; Treasurer, \$150.00 per month; Spiritual Director, \$60.00 per year; 1st Trustee, \$60.00 per year; 2nd Trustee, \$50.00 per year; 3rd Trustee, \$45.00 per year; Social and Athletic Director, \$30.00 per year.

1st Judicial \$30.00 per year; 2nd Judicial, \$25.00 per year; and 3rd Judicial, \$25.00 per year.

Further the Financial Committee recommended for the Convention \$30.00 per day plus travel.

The travel pay for Lodges No. 11 and No. 14, Pennsylvania, Air Coach Fare, \$56.00; for Lodge No. 1, \$3.50 per day if driving; Lodge No. 4, \$3.50 per day if driving; Lodge No. 6, \$5.00 per day if driving; Lodges No. 12 and No. 13 \$3.50 per day if driving; Lodge No. 17, \$5.00 per day if driving; Lodge No. 35, \$3.50 per day if driving.

These are the recommendations and proposals to the assembly by the Financial Committee.

Thank you,
Edward Pilsudski,
Chairman

There being no discussion or debate on the foregoing recommendations and proposals, President Steve Kosar was ready for a motion.

A motion was made by Joseph Pruss and seconded by Larry Barbic that the recommendations and proposals of the Financial Committee be accepted. Motion Carried.

At this point the Communications Committee received a telegram from Rt. Rev. Msgr. M. J. Butala, of St. Joseph's Church, of Joliet, Illinois, extending his best wishes and success to the Officers of the Holy Family Society and to the assembly.

A motion by Victor Riola and a second by Edward Pilsudski that the telegram be acknowledged. Motion Carried.

All of the temporary Committees have made their reports to the assembly. At this point, Chairman Steve Kosar thanked the Committees who have done a very good job during the Convention, and congratulated them in the name of the Holy Family Society for their good endeavors.

Chairman Steve Kosar asked the assembly, if there is any unfinished business, hearing there is none, is there any new business at this time. Again hearing there is none, the assembly will now proceed with the election of Officers for the next four (4) years.

Nominations are in order for President:

Harry Lang made a motion, nominating Joseph J. Konrad for the office of President. Motion seconded by Albert Skul.

There being no other nominations for this office, motion made by Anthony Tomazin, Jr., and seconded by Frank Turner that the nominations be closed, and that the Recording Secretary, Joseph L. Drasler cast the Unanimous vote. Motion carried.

Duly elected president of the

Holy Family Society of U.S.A., is Joseph J. Konrad.

Nominations are in order for the office of 1st Vice President. A motion was made by Anthony Tomazin, Jr., and seconded by Frances Yucevicius, placing the name of Ronald Zefran for the office of 1st Vice President.

A motion was made by Albert Skul and seconded by Frank Pullman, placing the name of Louis Barbic for the office of 1st Vice President.

A motion was made by Frank Skul and seconded by Frances Kimak that the nominations be closed. Motion carried.

Chairman Steve Kosar appointed the following Judges for the balloting: Frank Turner, Mary Puklavetz and Victor Riola.

The result of the voting at this time is, as presented by the election judges, elected as 1st Vice President, Ronald Zefran by a vote of 34 to 52. Mr. Ronald Zefran having the majority.

Jennie Krall and Mary Tomazin placed the name of Anna Jerisha for the office of 2nd Vice President.

Jean Konrad made a motion and seconded by Mae Barbic that Anna Jerisha be elected by acclamation for the office of 2nd Vice President.

Jean Konrad was directed to cast her vote for Anna Jerisha.

Mike Papesh and Rosemary Salles placed the name of Robert Kochevar for the office of Secretary.

Frank Skul made a motion and seconded by Albert Skul that the nominations be closed. Motion carried.

Frank Skul was directed to cast the ballot for Robert Kochevar.

Miss Loretta Doszak and Mary Kobe placed the name of Anton Smrekar for the office of Treasurer.

Motion made and seconded that Mae Barbic cast the ballot for Anton Smrekar for Treasurer.

Ronald Zefran and Frances Yucevicius placed the name of Joseph L. Drasler for the office of Recording Secretary.

A motion was made by Albert Skul and seconded by Andrew Geryol that the nominations be closed. Motion carried.

Mary Puklavetz was directed to cast the ballot for Joseph L. Drasler for the office of Recording Secretary by acclamation. Jean Konrad and Ronald Zefran placed the name of Joseph Sinkovich for the office of 1st Trustee.

A motion was made by Ronald Zefran and seconded by Jean Konrad that the nominations be closed, and that he be elected by acclamation. Motion carried.

Jean Konrad was directed to cast the ballot for Joseph Sinkovich for the office of 1st Trustee.

Ronald Zefran and Charlotte Tomazin placed the name of Matthew Kochevar for the office of 2nd Trustee.

Andrew Geryol made a motion and seconded by Albert Skul that the nominations be closed and that he be elected by acclamation. Motion carried.

The Chairman directed Christine Stanek to cast the ballot for Matthew Kochevar for the office of 2nd Trustee.

Ronald Zefran and Frances Yucevicius placed the name of Anthony Tomazin, Jr., for the office of 3rd Trustee.

Larry Barbic and Fred Kren placed the name of Albert Skul for the office of 3rd Trustee.

Frances Kimak made a motion and seconded by Frank Skul that the nominations be closed. Motion carried.

The election judges, after the balloting, came up with the following results: Anthony Tomazin, Jr., with 54 votes and Albert Skul with 51 votes. Anthony Tomazin, Jr., declared the elected officer for the 3rd Trustee.

The following names were placed in nomination for the Judicial Board.

Julia Camp and Mary Golobitsh placed the name of Mary Riola.

Anthony Tomazin, Jr., and Genevieve Grzetic placed the name of Frances Yucevicius.

Ronald Zefran and Ignatius Hozian placed the name of John Kovas.

A motion was made by Albert Skul and seconded by Anthony Tomazin, Jr., that in order to save time the nominees will be elected according to the balloting.

The election judges came up with the following results:

1st Judicial member, Mary Riola 61 votes.

2nd Judicial member, John Kovas 23 votes.

3rd Judicial member, Frances Yucevicius, 21 votes.

Motion made by Albert Skul and seconded by Anthony Tomazin, Jr., that the results of the election judges be accepted.

Motion carried.

Chairman Steve Kosar presented the name of your present Spiritual Director the Rev. Aloysius Madic, O.F.M., for the office for the next four years.

Motion made by Frank Skul and seconded by Victor Riola that it be made by acclamation and that the Secretary, Joseph J. Konrad cast the ballot to that effect. Motion carried.

Ronald Zefran and Frances Yucevicius placed the name of Charlotte Tomazin for the office of Social and Athletic Director.

Frank Skul and Albert Skul placed the name of Nancy Owen for the office of Social and Athletic Director.

Victor Riola made a motion and seconded by Kathryn Przybylski that the nominations be closed. Motion carried.

The election judges have presented the results of the balloting and declared the winner to be Nancy Owen with 66 votes, and Charlotte Tomazin 39 votes.

Ronald Zefran made a motion that Steve Kosar be made Honorary Chairman of the Board. Motion seconded by Victor Riola.

1st Vice President Louis Barbic, asked the assembly what their pleasure is to this motion, by ayes and nays. The result was unanimous. Motion carried.

Nicholas Pavlick made a motion that the Holy Family Society present to the outgoing President, Steve Kosar, a wrist watch for his long and zealous services to the organization, with an inscription to this effect, also to present one to Mrs. Mary Kosar. The motion was seconded by Joseph Pruss. Carried unanimously.

President Steve Kosar appointed Joseph A. Zalar M.D. as Medical Advisor for the Holy Family Society of U.S.A. for the next four years.

The question arose at this time as to the location of the next Quadrennial Convention of the Holy Family Society of the U.S.A.

The Chairman, Steve Kosar, suggested that this matter be left in the authority of the Supreme Board.

Nicholas Pavlick made a motion to the suggestion of the Chairman Steve Kosar, and seconded by Victor Riola.

Motion carried.

There being no further business to transact at this time a motion was in order for adjournment. Charlotte Sinkovich made the motion and seconded by Andrew Geryol that this assembly adjourn, the time being 5:55 p.m.

Before the assembly adjourned the members voted that the Official Publication for the Holy Family Society, remain the American Home, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

The Convention closed with prayer by the Spiritual Director, the Rev. Aloysius Madic, O.F.M., for the living and deceased members of the Holy Family Society.

Joseph L. Drasler
Recording Secretary

Jerzy Zulawski:

NA SREBRNI OBLI

ROMAN

ske oklepe okoli sten, ki so bili zdaj odveč. Motor, ki smo ga vzeli bratoma Remogneroma, smo spravili v voz za slučaj, da bi se naš pokvaril.

Te priprave so nam vzele dobre tri mesece časa. Končno je bilo vse nared.

Petič je bila Zemlja v ščipu, kar smo prišli na tečaj, ko sem, vračajoč se z daljšega, samotnega sprehoda, zasilil v našem šotoru otroško vekanje. Nikoli me še ni presunil kak glas globlje od slabotnega vekanja tega bitja, ki je prišlo na svet, da poveča našo družino in posveti v našo samoto. Vrgel sem stran naročje nabranih jedilnih mahov in stekel v šotor. Tam je ležala Marta, vsa bleda, zdelana, toda sijoča od radosti. Na pogled ni opazila mojega prihoda, vsa je bila zatopljena v drobno stvarco, zavito v bele plenice in jo z nekakšno strašno kretnjo stiskala k sebi.

"Moj Tom, moj Tom, moj lepi, ljubljeni sinček!" je šepetala in se smejala skozi solze. Kraj nje sta se motala oba kužka in rado vedno iztežajoč gobce ovohavala malega, kričече ga neznanca.

Ozrl sem se v Petra: sedel je v kotu šotora zamišljen in mrk. Začudil sem se sprico tega, a nisem utegnil preudarjati, kaj bi bilo temu vzrok. Pohitel sem k Marti, da ji izrazim čustva, ki so me prevzemala, pa mi je zmanjkalo glasu.

Samo za roko sem jo prijel in ji zamrmral nekaj nerazumljivega. Ozrla se je vame, kakor bi me šele tisti trenutek zagledala.

CHICAGO, ILL.

HOUSEHOLD HELP

HOUSEKEEPER — Perm.
Live in. Middle aged, reliable woman. Excel. ref.
823-0279 (250)

MALE HELP

MECHANICAL DRAFTSMEN

Experienced in precision Hydraulic Components preferred. Some knowledge of Electro-Mechanical Devices desirable. Salary open.

Liberal fringe benefits.
Call or send resume in confidence
TO W. BERRYHILL
313 — LI 7-8700

PEGASUS DIV. OF KOEKRING

3500 W. 11-Mile Road
Berkley, Mich. 48072
An Equal Opportunity Employer (250)

GENERAL TIRE & RUBBER COMPANY

Offering immediate opportunity for men in our Retread Shop. Work for an old established company.
Hourly rate: \$2.95 to start
Take Ogden Avenue or Eisenhower Expressway to Lisle.

4728 Yender
Lisle, Illinois (250)

BUSINESS OPPORTUNITY

LIQUOR STORE & BAR — Excel. loc. fully equipped. Over 27 yrs. in same location. Owner must sell for personal reasons. 5734 No. Milwaukee Ave.
763-9571 (250)

FOR LEASE OR RENT

Opportunity for good trade people. Restaurant, cafeteria, liquor bar. Very good cond. & place for bus. With 5 Rm. flat to stay. Lge. prkg.
226-2225 (251)

Njene oči so govorile, da je tako ravnodušna do mene, kakor le more biti ravnodušen človek do človeka. Bil sem žalosten, ona pa je to očitno opazila in je hotela stvar popraviti.

"Glej, Tomaž se je vrnil," je rekla. "Moj, moj Tomaž..."

V tistem hipu sem spoznal, da nihče od naju nikoli ne bo osvojil srca te ženske, ker bo vedno vse predano temu otroku, ki v njem ne ljubi samo svojega telesa in svoje krvi, marveč tudi dušo umrlega ljubimca.

Molče sem začel pripravljati jed in pijačo za Marto. Peter je šel za mano iz šotora.

"Kaj praviš ti k vsemu temu?" me je vprašal, ko sva bila zunaj.

Kaj naj bi mu bil odgovoril?

"I, kaj! Tomažev sin je zagledal luč sveta..." sem jecnil.

"Da, Tomažev sin," je poudaril Peter zamišljen.

Ničesar ga nisem izpraševal, saj sem vedel, kaj misli.

Govorila sva samo o pripravih za potovanje, ki je bilo tik pred nami. Bala sva se bezati v kočljivo zadevo. Marta si je hitro opomogla, mali Tom je bil pri najboljšem zdravju, zato smo sklenili, odrediti naprej, še preden bo Zemlja v prvem kraju. Bil je to najprimernejši čas, ker se na srednjem poldnevniku nasprotne Lunine poloble, ob katerem smo se nameravali pomikati proti ravniku, ravno s prvim krajcem začenja dan. Ako bi se dvignili ob tem času, bi imeli dva zemeljska meseca svetlobe pred sabo, in, če bi ne našli ugodnih življenjskih pogojev, bi se lahko pred nastopom noči vrnili v kraje ob tečaju.

Medtem je dva tedna po Tomovem rojstvu nasopil mlaj in kmalu zatem še sončni mrk — drugi sončni mrk, ki smo ga videli na Luni. Prvega tam v puščavi nismo raziskovali, saj je visela nad našimi glavami smrt. Zdaj smo hoteli priliko bolje izkoristiti.

S Petrom sva vzela astromske aparate in zlezla na goro, odkoder je bilo videti Sonce in Zemljo.

CHICAGO, ILL.

FEMALE HELP

ADMITTING CLERK

Must be experienced. Cashiering, typing, some switchboard. 3 p.m. to 11 p.m. Every other weekend off.

Call Mr. Ron Danelli
SA 2-3020

Franklin Blvd. Community Hospital

3240 W. Franklin Blvd (249)

LIVE AND WORK IN BEAUTIFUL CALIFORNIA REGISTERED NURSES

New hospital opening, 237-bed. All services including ICU Beaches. High Sierra, California Mother Lode historical areas all easy access. Town 28,000 and greater community 60,000, excellent schools including 2-year college. Starting salary experienced staff nurses \$650-\$700, plus \$50 differential p.m.'s and nights. Applications being accepted for January 1969 employment. For more information, contact Director of Nursing.

KAWAHEE-DELTA DISTRICT HOSPITAL

P.O. Box 270
Visalia, California 93277 (251)

Pogled je bil sijajen, a merjenja se nama niso obnesla, ker jih je ozračje, preveč zasičeno z vodo, onemogočalo. Zato sva odložila svoje aparate in s prostim očesom občudovala svetlobne čarovnije na obzorju. Zemlja je tičala na dnu krvavo rdeče zarje kakor velikanska sejasta krogla. Se danes mi je ta pogled živo pred očmi. Zemlja je bila črna, kakor da je zoglenela v silnem nebeškem požaru, in če danes mislim nanjo, si jo težko predstavljam kot srebrno, sijočo oblo.

Od Zemlje sem odvrnil pogled k zvezdam, ki jih že nekaj mesecev nisem videl. Iskrile so se nad mojo glavo, kakor so se iskriale včasih ob zimskih nočeh tam na Zemlji. Gledal sem jih in pozdravljal kakor dobre davne znanice, iskal ozvezdja, ki sem jih poznal še iz otroških let, in se v mislih izpraševal, kaj je novega tam na tej moji obli, ki leži pred mano kakor žlindra v krvavih plamenih...



ANTENA NA SATELITU — Slika kaže anteno na vrhu kometnikacijskega satelita, ki jo je mogoče preusmerjati. Preko tega satelita bo mogoče istočasno prenašati 5,000 telefonskih razgovorov ali pa 12 televizijskih prenosov.

Nenadoma sem opazil, da postajajo zvezde vse bolj temne. Pomenčal sem si oči, misleč, da so mi solze, ki jih je priklinal davni spomin, zastrlle pogled. Vendar to ni pomagalo: zvezde so vse bolj temne. Tudi Peter je opazil to. Nerazumljivi pojav naju je vznemiril. Medtem pa so zvezde ugašale druga za drugo; zarja je tam, kjer se je Sonce skrilo za Zemljo, izgubljala blesk in postajala nekam umazana. Še nekaj minut je prešlo in znašla sva se v popolni temi, le na južni strani neba se je še malce bleščalo. Potegnil je močan veter, kar je bilo v teh krajih za nas nekaj povsem novega. Stala sva kakor pribita; nisva se upala premakniti z mesta.

Naposled je Sonce spet pogledalo izza Zemlje. Mrka je bilo konec. Zdal nam je bilo jasno, zakaj v krajih ob tečaju ni dežja. Zrak je venomer enakogret, zato manjka pobuda, ki bi ožela vodne hlače iz njega.

Tako je vsaj ob navadnih pogojih, ob mrku pa se je ozračje ohladilo, kar je povzročilo veter in zgoščenje vodnih hlapov v meglo.

Ta razlaga naju je dodobra pomirila, a najin položaj je bil vse preje kakor prijeten. Zebsti naju je začelo, a v temi je bilo nemogoče do šotora v dolino. Skrbela me je tudi Marta. Toda nič ni pomagalo, sesti sva morala in čakati, da se zvedri.

Megla se je res kmalu dvignila, čez pičle pol ure sva spet videla dolino pod sabo. Samo najvišji vrhovi so se zagrinjali v oblake, ki so bili čedalje bolj temni in težki. Vse je kazalo na dež, zato sva se urno začela spuščati v dolino. Komaj polovica poti je bila za nama, ko se je iznenada zabliskalo — ob oglašujočem grmenju se je ulil po naju ne dež, ne ploha, — prava strahota! Kakor bi trenil sva bila premočena do kože. Skoz ploho, ki je besnela z neba, nisi razločil ničesar. Blisk in grom ni prestal niti za hip.

Naliv je trajal kaki dve uri. Prezeblia in premočena sva se s psoma, ki sta nama vozila aparate, stiskala pod pečino, ki pa nam je bila kaj slabo zavetje. Toliko da je hlišč prenehal, sva zlezla izpod pečine in obstrmela ob pogledu, ki se nama je odprl: Tam, kjer je bila naša zelena kotlina, je zdaj ležalo široko jezero.

Moja prva misel sta bila Marta in njen otrok. Sator je voda pokopala pod sabo, to je bilo več ko gotovo. Na vrat na nos sem zdrvel k jezeru, ne da bi se brigal za klice tovariša, ki me je hotel zadržati. Prišel sem do vode in zabredel vanjo. Skraja je bila plitka, pozneje pa mi je segala že do pasu. Okleval sem za trenutek, medtem pa me je zgrabil za roko Peter, ki je planil za mano v vodo in me dohitel. Prisilil me je, da sem se vrnil na breg.

Strašno mi je bilo okoli srca. Kaj je z Marto? Otrokom? Vendar sem moral dati prav Petru, ki mi je zatrjeval, da s svojo nrostjo izpostavljam še sebe nevarnosti, dočim njej ne morem pomagati z ničemer.

"Če je Marta še o pravem času zapazila povodenj," je razlagal "se je rešila na grič in ji je torej najina pomoč odveč. Poiščevo jo, ko voda upade. Če ni utegnila zbežati, pa zanjo tako ni pomoči.



V blag spomin

DRUGE OBLETNICE SMRTI NASE
LJUBE MAME, STARE IN
PRASTARE MAME,
TASČE IN SESTRE

Mary Nainiger

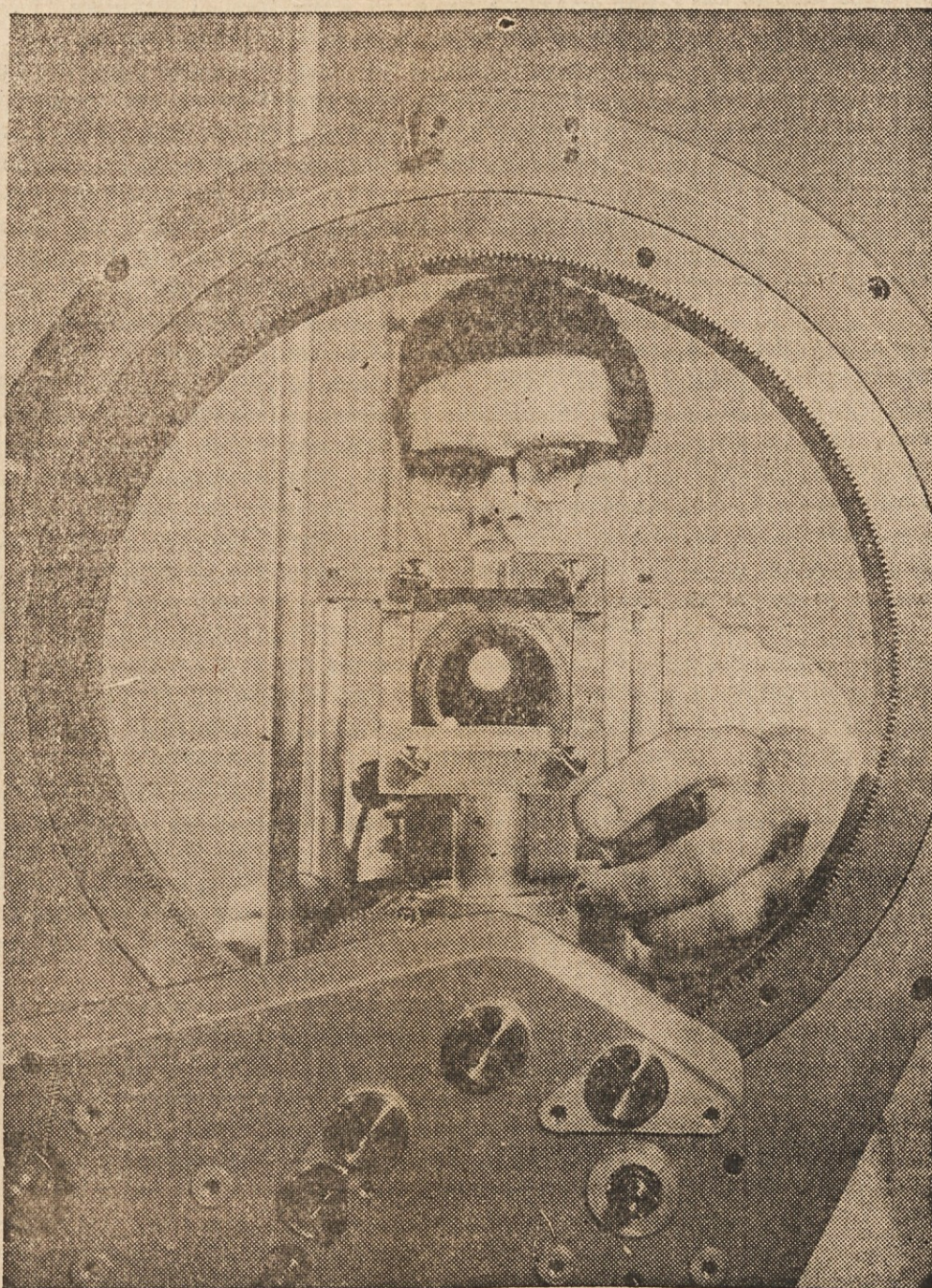
ki nas je za vedno zapustila
dne 26. decembra 1966.

V tihem grobu že počivaš,
ljuba mama, leti dve.
Tvoj spomin pa v naših srcih
vedno še živi!

Zalujoči:

sinovi JAMES, JOHN, PHILIP,
JOSEPH, LUDWIG
hčerki OLGA SAURIC in
CHRISTINE KURET
snahe, zeta, vnuki in pravnuki
ter ostalo sorodstvo.

Cleveland, O., 26. decembra 1968.



ZA ATOMSKO MERJENJE — Tehnik naravnava goniostat, instrument za merjenje razdalj med atomi s pomočjo X-žarkov. Izredno trde keramike in jeklo je treba podrobno pregledati z ozirom na notranjo sestavo.

To je povedal mirno, okrutno, da me je zazebllo do kosti. Pogledal sem mu v oči in dozdevalo se mi je, da berem v njih strahotno, škodoželjno misel: "Naj pogine, bolje je tako, kakor da bi bila tvoja."

"Pomagat jima grem kljub vsemu!" sem vzkliknil.

"Pojd!" je odsekal in brezbrizno sedel na breg.

Res, hotel sem za njima, toda — kam? V sredo jezera? Mar naj ju iščem pod vodo?

Sedel sem poleg Petra na bregu, togoten, obupan in se trmast oziral po vodi. Po njej je tu in tam plaval mah, sicer pa je

bila ravna in gladka. Noben vetrček ni vzvalovil gladine. Ugibal sem, kako se je moglo izpod neba v tako kratkem času zliti toliko vode in kedaj se odteče voda, da poiščevo nesrečnega, ki sta utonila — o tem nisem več dvomil — ko sem opazil, da plava mah po vodi precej hitro in ves v isto smer. Očitno ga je nosila s seboj struja, kar je bilo znak, da si je voda že utrla izhod iz kotline. Pomiril sem se nekoliko ob misli, da bo voda kmalu otekla in da ne bo treba sedeti dolgo tu in čakati v strašni negotovosti.

(Dalje prihodnjič.)

JOS. ZELE IN SINOVI

POGREBNI ZAVOD

6502 ST. CLAIR AVENUE

Tel. ENdicott 1-0583

COLLINWOODSKI GRAD

452 E. 152nd STREET

Tel. IVanhoe 1-5115

Avtomobili in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago

Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo



ŽENINI IN NEVESTE!

NAŠA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA
VAM TISKA
KRASNA POROČNA VABILA
PO JAKO ZMERNI CENI

PRIDITE K NAM IN SI IZBERITE
VZOREC PAPIRJA IN ČRK

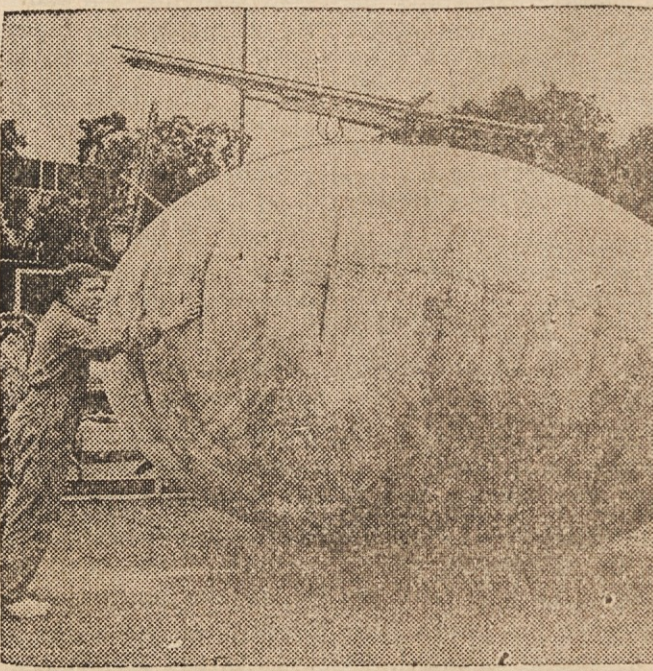
Ameriška Domovina

6117 St. Clair Avenue

HEnderson 1-0628



POMOČ PROSI — Rev. Kenneth Loveless je naložil na star otroški voziček gramofon in igra sredi Londona na Angleškem razne melodije in pesmi, pri tem pa pobira darove za svojo cerkev sv. Trojice v Hoxtonu.



VELIKO JAJCE — Slika kaže napihnjjen balon v obliki velikanskega jajca. Balon je švedski izdelek in ga uporabljajo za zapiranje jaskov in rorov v rudnikih.